Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 22ας Ιανουαρίου 2013 *

«Οδηγία 2010/13/ΕΕ — Παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων — Άρθρο 15, παράγραφος 6 — Κύρος — Γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό αποτελούντα το αντικείμενο αποκλειστικού δικαιώματος τηλεοπτικής μεταδόσεως — Δικαίωμα προσβάσεως των τηλεοπτικών οργανισμών στα γεγονότα αυτά για τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας — Περιορισμός της τυχόν αποζημιώσεως του κατόχου αποκλειστικού δικαιώματος στα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν από την παροχή της προσβάσεως αυτής — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Άρθρα 16 και 17 — Αναλογικότητα»

Στην υπόθεση C-283/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundeskommunikationssenat (Αυστρία) με απόφαση της 31ης Μαΐου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Ιουνίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

Sky Österreich GmbH

κατά

Österreichischer Rundfunk,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, K. Lenaerts, αντιπρόεδρο, A. Tizzano, M. Ilešič, T. von Danwitz (εισηγητή) και J. Malenovský, προέδρους τμήματος, A. Borg Barthet, U. Lõhmus, J.-C. Bonichot, C. Toader, J.-J. Kasel, M. Safjan και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: A. Impellizzeri, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 24ης Απριλίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Sky Österreich GmbH, εκπροσωπούμενη από τον G. Engin-Deniz, Rechtsanwalt,

— ο Österreichischer Rundfunk, εκπροσωπούμενος από τον S. Korn, Rechtsanwalt,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και J. Möller,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Szpunar,

— το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από την R. Kaškina και τον U. Rösslein,

— το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από την R. Liudvinaviciute-Cordeiro και τον J. Herrmann,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον G. Braun καθώς και από τις S. La Pergola και C. Vrignon,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Ιουνίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) (ΕΕ L 95, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ L 263, σ. 15).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Sky Österreich GmbH (στο εξής: Sky) και του Österreichischer Rundfunk (στο εξής: ORF) ως προς τους χρηματοοικονομικούς όρους υπό τους οποίους ο ORF δικαιούται να έχει πρόσβαση στο δορυφορικό σήμα για τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 2007/65/ΕΚ

3 Η οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 298, σ. 23), τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (ΕΕ L 332, σ. 27). Με το άρθρο 1, σημείο 9, η οδηγία αυτή προσέθεσε στην οδηγία 89/552 το άρθρο 3ια, το οποίο προβλέπει το δικαίωμα των τηλεοπτικών οργανισμών, για τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας, να χρησιμοποιούν σύντομα αποσπάσματα από το σήμα του τηλεοπτικού οργανισμού που διασφαλίζει τη μετάδοση γεγονότων μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, των οποίων έχει αποκτήσει τα αποκλειστικά δικαιώματα αναμεταδόσεως.

4 Η παράγραφος 6 του άρθρου 3ια προβλέπει ότι η τυχόν αποζημίωση δεν υπερβαίνει τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως.

5 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2007/65, τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 19 Δεκεμβρίου 2009.

6 Η οδηγία 2007/65 άρχισε να ισχύει, κατά το άρθρο της 4, την πρώτη ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,* δηλαδή στις 19 Δεκεμβρίου 2007.

Η οδηγία 2010/13

7 Η οδηγία 89/552, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/65, καταργήθηκε με το άρθρο 34, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2010/13, του οποίου η αιτιολογική σκέψη 48 προβλέπει:

«Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί δύνανται να αποκτήσουν αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής αναμετάδοσης, αναφορικά με εκδηλώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό. Ωστόσο, είναι αποφασιστικής σημασίας η προώθηση του πλουραλισμού μέσω της ποικιλομορφίας παραγωγής ειδήσεων και προγραμματισμού σε ολόκληρη την [Ευρωπαϊκή] Ένωση, καθώς και η τήρηση των αρχών που αναγνωρίζονται στο άρθρο 11 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [στο εξής: Χάρτης].»

8 Η αιτιολογική σκέψη 55 της οδηγίας 2010/13 έχει ως εξής:

«Προκειμένου να διασφαλισθεί η θεμελιώδης ελευθερία της πληροφόρησης και για να εξασφαλίζεται πλήρης και ορθή προστασία των συμφερόντων των θεατών στην Ένωση, θα πρέπει οι ασκούντες αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής αναμετάδοσης όσον αφορά εκδηλώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, να παρέχουν σε άλλους τηλεοπτικούς οργανισμούς το δικαίωμα χρησιμοποίησης σύντομων αποσπασμάτων για τους σκοπούς των προγραμμάτων γενικής ειδησεογραφίας με δίκαιους, εύλογους και ισότιμους όρους, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αποκλειστικών δικαιωμάτων. Οι εν λόγω όροι θα πρέπει να ανακοινώνονται εγκαίρως πριν από την πραγματοποίηση της εκδήλωσης μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό ώστε να παρέχεται επαρκής χρόνος στους άλλους τηλεοπτικούς οργανισμούς για την άσκηση ανάλογου δικαιώματος. [...] Τα σύντομα αποσπάσματα μπορούν να χρησιμοποιούνται για εκπομπές που καλύπτουν όλη την ΕΕ από οποιοδήποτε κανάλι, ακόμα και κανάλια αφιερωμένα στα αθλητικά, και δεν θα πρέπει, κατά κανόνα, να υπερβαίνουν τα 90 δευτερόλεπτα. Το δικαίωμα της πρόσβασης στα σύντομα αποσπάσματα θα πρέπει να ισχύει διασυνοριακά μόνο όπου είναι απαραίτητο. Επομένως, ο τηλεοπτικός οργανισμός θα πρέπει πρώτα να επιδιώξει πρόσβαση από έναν τηλεοπτικό οργανισμό εγκατεστημένο στο ίδιο κράτος μέλος ο οποίος έχει τα αποκλειστικά δικαιώματα μετάδοσης μιας εκδήλωσης μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό.

Η έννοια των προγραμμάτων γενικής ειδησεογραφίας δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανθολόγηση σύντομων αποσπασμάτων σε προγράμματα που εξυπηρετούν ψυχαγωγικούς σκοπούς. [...]»

9 Το άρθρο 15 της ίδιας οδηγίας ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, για σκοπούς σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση να έχουν πρόσβαση υπό δίκαιους, εύλογους και ίσους όρους, σε διοργανώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, που μεταδίδονται αποκλειστικά από τηλεοπτικό οργανισμό ο οποίος υπάγεται στη δικαιοδοσία τους.

2. Εάν άλλος τηλεοπτικός οργανισμός εγκατεστημένος στο ίδιο κράτος μέλος με τον τηλεοπτικό οργανισμό που ζητεί πρόσβαση, έχει αποκτήσει τα αποκλειστικά δικαιώματα της εκδήλωσης με μεγάλο ενδιαφέρον για το κοινό, η πρόσβαση πρέπει να ζητηθεί από τον πρώτο οργανισμό.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πρόσβαση αυτή να εξασφαλίζεται δίνοντας στους τηλεοπτικούς οργανισμούς τη δυνατότητα να επιλέξουν ελεύθερα σύντομα αποσπάσματα από το σήμα του εκπέμποντος τηλεοπτικού οργανισμού αναφέροντας, εκτός εάν κάτι τέτοιο είναι πρακτικώς αδύνατον, τουλάχιστον την πηγή τους.

4. Εναλλακτικά προς την παράγραφο 3, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ισοδύναμο σύστημα που καθιστά με άλλα μέσα δυνατή την πρόσβαση υπό δίκαιους, εύλογους και ισότιμους όρους.

5. Τα αποσπάσματα αυτά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τα γενικά ειδησεογραφικά προγράμματα και μπορούν να χρησιμοποιούνται σε κατά παραγγελία υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων μόνο εάν το ίδιο πρόγραμμα προσφέρεται σε μαγνητοσκόπηση από τον ίδιο πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας.

6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 5, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, σύμφωνα με τα συστήματα δικαίου και τις νομικές πρακτικές τους, ότι καθορίζονται οι λεπτομέρειες και οι όροι που αφορούν την παροχή αυτών των σύντομων αποσπασμάτων, ιδίως δε οιεσδήποτε αντισταθμιστικές ρυθμίσεις, ο μέγιστος χρόνος διάρκειας των σύντομων αποσπασμάτων, και τα χρονικά όρια που αφορούν τη μετάδοσή τους. Εφόσον προβλέπεται αποζημίωση, αυτή δεν υπερβαίνει τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της πρόσβασης.»

Το εθνικό δίκαιο

10 Ο ομοσπονδιακός νόμος περί της ασκήσεως αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως [Bundesgesetz über die Ausübung exklusiver Fernsehübertragungsrechte (Fernseh-Exklusivrechtegesetz), *BGBl.* I, 85/2001], προέβλεπε, μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2010, στο άρθρο 5, παράγραφος 4, ότι, ελλείψει συμβιβαστικής συμφωνίας μεταξύ των οικείων τηλεοπτικών οργανισμών, το Bundeskommunikationssenat [ομοσπονδιακό ανώτατο συμβούλιο τηλεπικοινωνιών] αποφασίζει αν πρέπει να χορηγηθεί σε τηλεοπτικό οργανισμό το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας και, ενδεχομένως, υπό ποίους όρους.

11 Μετά την 1η Οκτωβρίου 2010, το εν λόγω άρθρο 5, παράγραφος 4, σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, προβλέπει ότι ο τηλεοπτικός οργανισμός, ο οποίος έχει αποκτήσει τα αποκλειστικά δικαιώματα μεταδόσεως γεγονότος μεγάλου γενικού ενδιαφέροντος και πρέπει να χορηγήσει σε κάθε τηλεοπτικό οργανισμό ο οποίος προβαίνει στη σχετική αίτηση, το δικαίωμα πραγματοποιήσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας μέσω της προσβάσεώς του στο σήμα με σκοπό τη μετάδοσή τους δύναται να απαιτήσει μόνον την επιστροφή των πρόσθετων εξόδων που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο σήμα.

12 Το Bundeskommunikationssenat θεσπίστηκε με τον ομοσπονδιακό νόμο περί της δημιουργίας της Kommunikationsbehörde Austria και του Bundeskommunikationssenat (Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria und eines Bundeskommunikationssenates, *BGBl.* I, 32/2001, στο εξής: KOG), για να ελέγχει τις αποφάσεις της Kommunikationsbehörde Austria (αυστριακής ρυθμιστικής αρχής σε θέματα επικοινωνίας, στο εξής: KommAustria) και να ασκεί δικαστικό έλεγχο επί του ORF ως συλλογικό όργανο με δικαστική συνιστώσα κατά το άρθρο 20, παράγραφος 2, του ομοσπονδιακού συνταγματικού νόμου (Bundes-Verfassungsgesetz).

13 Το άρθρο 36, παράγραφοι 1 έως 3, του KOG, ως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, προβλέπει:

«1. Το Bundeskommunikationssenat ιδρύεται παρά τη Ομοσπονδιακή Καγκελαρία για να ελέγχει τις αποφάσεις της KommAustria […].

2. Το Bundeskommunikationssenat αποφαίνεται σε τελευταίο βαθμό επί των προσφυγών που ασκούνται κατά των αποφάσεων της KommAustria […], πλην των προσφυγών επί διοικητικών υποθέσεων ποινικού χαρακτήρα.

3. Οι αποφάσεις του Bundeskommunikationssenat δεν ακυρώνονται ούτε τροποποιούνται δια της διοικητικής οδού. Οι προσφυγές κατά των αποφάσεών του πρέπει να ασκούνται ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof [διοικητικού δικαστηρίου].»

14 Το άρθρο 37, παράγραφοι 1 και 2, του KOG ορίζει:

1. Στη σύνθεση του Bundeskommunikationssenat μετέχουν πέντε μέλη, από τα οποία τα τρία είναι δικαστές. Τα μέλη του Bundeskommunikationssenat είναι ανεξάρτητα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και δεν δέχονται ούτε υποδείξεις ούτε εντολές. Το Bundeskommunikationssenat εκλέγει τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρό του από τα μέλη του που έχουν τη δικαστική ιδιότητα.2.
Τα μέλη του Bundeskommunikationssenat διορίζονται για εξαετή θητεία από τον ομοσπονδιακό πρόεδρο μετά από πρόταση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης. Για κάθε μέλος διορίζεται αναπληρωτής σε περίπτωση κωλύματος.»

15 Κατά το άρθρο 20, παράγραφος 2, του ομοσπονδιακού συνταγματικού νόμου:

«Ο νομοθέτης δύναται να απαλλάξει ένα όργανο

[…]

3. το οποίο έχει ιδρυθεί ως συλλογικό όργανο που αποφασίζει σε τελευταίο βαθμό, του οποίου οι αποφάσεις δεν μπορούν να ακυρωθούν ούτε να τροποποιηθούν δια της διοικητικής οδού και στη σύνθεση του οποίου μετέχει τουλάχιστον ένας δικαστής,

[…]

της υποχρεώσεώς του να δέχεται τις υποδείξεις ιεραρχικώς ανωτέρου οργάνου. […]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

16 Η Sky έλαβε άδεια, από την KommAustria, να μεταδίδει μέσω δορυφόρου το κωδικοποιημένο τηλεοπτικό ψηφιακό πρόγραμμα το οποίο αποκαλείται «Sky Sport Austria». Με την από 21 Αυγούστου 2009 σύμβαση, η εταιρία αυτή απέκτησε τα αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως των ποδοσφαιρικών αγώνων της UEFA Europa League για τις περιόδους 2009/2010 έως 2011/2012 επί του αυστριακού εδάφους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της, η Sky δαπανά ετησίως ποσό πολλών εκατομμυρίων ευρώ για την άδεια και το κόστος παραγωγής.

17 Στις 11 Σεπτεμβρίου 2009, η Sky και ο ORF συνήψαν συμφωνία με σκοπό να χορηγηθεί στον ORF το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας και προέβλεψαν την καταβολή ποσού 700 ευρώ ανά λεπτό για τις εν λόγω ανταποκρίσεις. Όσον αφορά την αμοιβή αυτή, τα μέρη περιόρισαν τη διάρκεια ισχύος της συμφωνίας μέχρι την έναρξη ισχύος της τροποποιήσεως του άρθρου 5 του ομοσπονδιακού νόμου περί της ασκήσεως των αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, ήτοι την 1η Οκτωβρίου 2010.

18 Κατόπιν αιτήσεως του ORF, υποβληθείσας τον Νοέμβριο του 2010, η KommAustria αποφάσισε ότι η Sky υποχρεούνταν, ως κάτοχος αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, να χορηγήσει στον ORF το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας χωρίς να δύναται να απαιτήσει αμοιβή μεγαλύτερη των πρόσθετων εξόδων που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο δορυφορικό σήμα, τα οποία, εν προκειμένω, ήσαν μηδενικά. Συγχρόνως, καθόρισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ο ORF δύναται να ασκεί το δικαίωμα αυτό. Τα δύο μέρη άσκησαν ενώπιον του Bundeskommunikationssenat έφεση κατά της αποφάσεως αυτής.

19 Με την απόφασή του περί παραπομπής, το Bundeskommunikationssenat, όσον αφορά το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, παραπέμπει στην απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2007, C-195/06, Österreichischer Rundfunk (Συλλογή 2007, σ. I-8817), και κρίνει ότι, εν προκειμένω, πρέπει επίσης να θεωρηθεί ως δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι στην υπό κρίση υπόθεση και στην υπόθεση που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως αυτής εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες περί αρμοδιότητας.

20 Επί της ουσίας, το Bundeskommunikationssenat κρίνει ότι το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας αποτελεί παρέμβαση στο κατά το άρθρο 17 του Χάρτη δικαίωμα ιδιοκτησίας του τηλεοπτικού οργανισμού ο οποίος έχει αποκτήσει, συμβατικώς, τα αποκλειστικά δικαιώματα αναμεταδόσεως γεγονότος μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό (στο εξής: κάτοχος αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως).

21 Το Bundeskommunikationssenat, αναφερόμενο, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, διερωτάται αν συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας διάταξη οδηγίας εμποδίζουσα τις αρχές κράτους μέλους να προβλέπουν αποζημίωση προς αντιστάθμιση της εν λόγω παρεμβάσεως στο δικαίωμα ιδιοκτησίας. Θεωρεί ότι το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13, το οποίο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καθορίσουν τις λεπτομέρειες και τους όρους που αφορούν το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας, δεν μπορεί να αντισταθμίσει την παρέμβαση αυτή. Το Bundeskommunikationssenat κρίνει ότι απαιτείται, λαμβανομένης υπόψη, μεταξύ άλλων, της αρχής της αναλογικότητας, να θεσπιστεί κανόνας βάσει του οποίου να λαμβάνονται υπόψη οι περιστάσεις κάθε περιπτώσεως και, ειδικότερα, το αντικείμενο των αποκλειστικών δικαιωμάτων καθώς και το ποσό που έχει καταβάλει ο κάτοχος των εν λόγω δικαιωμάτων για να τα αποκτήσει, προκειμένου να υπολογιστεί προσήκουσα αποζημίωση.

22 Κατά το Bundeskommunikationssenat, το άρθρο 15 της οδηγίας 2010/13 είναι ιδιαίτερα αμφισβητήσιμο στην περίπτωση κατά την οποία τα αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως έχουν αποκτηθεί πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας αυτής, ενώ η αίτηση χορηγήσεως του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας υποβλήθηκε μετά την έναρξη ισχύος της εθνικής διατάξεως μεταφοράς του άρθρου 15 στην εσωτερική έννομη τάξη.

23 Στο πλαίσιο αυτό, το Bundeskommunikationssenat αναφέρει αποφάσεις του Bundesverfassungsgericht [ομοσπονδιακού συνταγματικού δικαστηρίου (Γερμανία)] και του Verfassungsgerichtshof [συνταγματικού δικαστηρίου (Αυστρία)] με τις οποίες κρίθηκε ότι η δωρεάν χορήγηση του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας είναι δυσανάλογη και, ως εκ τούτου, παραβιάζει, αντιστοίχως, την επαγγελματική ελευθερία, κατά την έννοια του άρθρου 12 του γερμανικού Θεμελιώδους Νόμου (Grundgesetz), καθώς και το δικαίωμα ιδιοκτησίας κατά τα άρθρα 5 του αυστριακού θεμελιώδους νόμου περί των γενικών δικαιωμάτων των πολιτών (Staatsgrundgesetz über die allgemeinen Rechte der Staatsbürger) και 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 1 στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, υπογραφέν στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1952 (στο εξής: πρόσθετο πρωτόκολλο).

24 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundeskommunikationssenat αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Είναι συμβατή με τα άρθρα 16 και 17 του [Χάρτη] ή/και με το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου […] η διάταξη του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας [2010/13] […];»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Επί του παραδεκτού

25 Προκαταρκτικώς, πρέπει να εξακριβωθεί η ιδιότητα του Bundeskommunikationssenat ως δικαστηρίου κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως και, κατά συνέπεια, το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως.

26 Προκειμένου να εκτιμηθεί αν το αιτούν όργανο είναι «δικαστήριο» κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, ζήτημα που εμπίπτει αποκλειστικώς στο δίκαιο της Ένωσης, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη ένα σύνολο στοιχείων όπως είναι η ίδρυση του εν λόγω οργάνου με νόμο, η μονιμότητά του, ο δεσμευτικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας του, ο κατ' αντιμωλίαν χαρακτήρας της ενώπιόν του διαδικασίας, η εκ μέρους του οργάνου αυτού εφαρμογή των κανόνων δικαίου καθώς και η ανεξαρτησία του (απόφαση της 14ης Ιουνίου 2011, C-196/09, Miles κ.λπ., Συλλογή 2011, σ. I-5105, σκέψη 37 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

27 Το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να κρίνει την κατά το άρθρο 234 ΕΚ ιδιότητα του Bundeskommunikationssenat ως δικαστηρίου στην υπόθεση που οδήγησε στην προαναφερθείσα απόφαση Österreichischer Rundfunk. Συναφώς, έκρινε, στις σκέψεις 19 έως 21 της αποφάσεως αυτής, ότι, βάσει των σχετικών με την ίδρυση και λειτουργία του Bundeskommunikationssenat διατάξεων, εφαρμοστέων στην προαναφερθείσα απόφαση, το όργανο αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 234 ΕΚ.

28 Στην υπό κρίση υπόθεση εφαρμόζονται οι σχετικές με την ίδρυση και λειτουργία του Bundeskommunikationssenat διατάξεις, οι οποίες έχουν παρεμφερές περιεχόμενο με αυτές που ήσαν εφαρμοστέες στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση Österreichischer Rundfunk. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundeskommunikationssenat πρέπει επίσης, στην παρούσα υπόθεση, να θεωρηθεί ως δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

29 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η υποβληθείσα από το Bundeskommunikationssenat αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι παραδεκτή.

Επί της ουσίας

30 Με το ερώτημά του, το Bundeskommunikationssenat ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να εξετάσει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13 υπό το πρίσμα των άρθρων 16 και 17, παράγραφος 1, του Χάρτη, καθώς και του άρθρου 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου. Διερωτάται, ειδικότερα, κατά πόσον το άρθρο 15, παράγραφος 6, συνιστά προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του κατόχου αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, λόγω του ότι ο κάτοχος αυτός υποχρεούται να επιτρέπει τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας σε κάθε άλλο οργανισμό τηλεοπτικής μεταδόσεως, εγκατεστημένο στην Ένωση, χωρίς να δύναται να απαιτήσει αποζημίωση υπερβαίνουσα τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο σήμα.

Επί του άρθρου 17 του Χάρτη

31 Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη προβλέπει ότι «[κ]άθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από το νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον».

32 Η οδηγία 2010/13 προβλέπει, στο άρθρο 15, παράγραφος 1, ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση πρέπει να έχουν πρόσβαση σε διοργανώσεις μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, οι οποίες μεταδίδονται αποκλειστικά από τηλεοπτικό οργανισμό, ώστε να μπορούν να μεταδίδουν σύντομες ανταποκρίσεις επικαιρότητας. Κατά την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου, η πρόσβαση αυτή καθίσταται, κατ' αρχήν, δυνατή με την παροχή της προσβάσεως στο σήμα του εκπέμποντος τηλεοπτικού οργανισμού, από το οποίο δύνανται να επιλέγουν ελευθέρως σύντομα αποσπάσματα. Η παράγραφος 6 του εν λόγω άρθρου 15 ορίζει ότι, εφόσον προβλέπεται αποζημίωση υπέρ του κατόχου των αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, αυτή δεν υπερβαίνει τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως.

33 Κανόνες έχοντες παρεμφερές περιεχόμενο με αυτούς για τους οποίους γίνεται λόγος στην προηγούμενη σκέψη περιλαμβάνονταν ήδη στο άρθρο 3ια της οδηγίας 89/552, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2007/65.

34 Υπό τις περιστάσεις αυτές, τίθεται επομένως το ερώτημα κατά πόσον οι παρεχόμενες με το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη εγγυήσεις εκτείνονται πράγματι σε συμβατικώς αποκτηθέντα αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως. Η παρεχόμενη από το άρθρο αυτό προστασία δεν αφορά την προστασία απλών συμφερόντων ή ευκαιριών εμπορικής φύσεως, των οποίων ο αβέβαιος χαρακτήρας είναι σύμφυτος με την ουσία, αυτή καθ' εαυτή, της οικονομικής δραστηριότητας (απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, C-120/06 P και C-121/06 P, FIAMM κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-6513, σκέψη 185 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία), αλλά την προστασία δικαιωμάτων με περιουσιακή αξία, εκ των οποίων απορρέει, λαμβανομένης υπόψη της έννομης τάξεως, μια δεδομένη νομική θέση βάσει της οποίας ασκούνται αυτοτελώς τα εν λόγω δικαιώματα από και υπέρ του κατόχου τους.

35 Ασφαλώς, τα αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως χορηγούνται συμβατικώς, έναντι αντιπαροχής, σε τηλεοπτικούς οργανισμούς, δίνοντάς τους τη δυνατότητα αποκλειστικής αναμεταδόσεως καθορισμένων γεγονότων, όπερ συνεπάγεται ότι αποκλείεται η δυνατότητα άλλων τηλεοπτικών οργανισμών να πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε τηλεοπτική αναμετάδοση των γεγονότων αυτών. Επομένως, δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι τα δικαιώματα αυτά συνιστούν απλά συμφέροντα ή ευκαιρίες εμπορικής φύσεως, αλλά ότι έχουν περιουσιακή αξία.

36 Πάντως, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υποθέσεως της κύριας δίκης, τίθεται το ερώτημα κατά πόσον τα επίμαχα αποκλειστικά δικαιώματα συνιστούν μια δεδομένη νομική θέση κατά την έννοια της σκέψεως 34 της παρούσας αποφάσεως.

37 Συναφώς, το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2007/65, ήτοι στις 19 Δεκεμβρίου 2007, να διασφαλίζεται το δικαίωμα των τηλεοπτικών οργανισμών μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας σχετικά με γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, τα οποία αποτελούν το αντικείμενο αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, χωρίς οι κάτοχοι των δικαιωμάτων αυτών να μπορούν να απαιτήσουν αποζημίωση υπερβαίνουσα τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο σήμα.

38 Λαμβανομένης υπόψη της εν λόγω νομοθεσίας της Ένωσης, το γεγονός ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να μεταφέρουν στην εσωτερική έννομη τάξη τους συμβατική ρήτρα όπως αυτή της κύριας δίκης δεν χορηγεί σε τηλεοπτικό οργανισμό μια δεδομένη νομική θέση, προστατευόμενη από το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη, η οποία του παρέχει τη δυνατότητα να ασκεί αυτοτελώς το δικαίωμα αναμεταδόσεως για το οποίο γίνεται λόγος στη σκέψη 34 της παρούσας αποφάσεως, υπό την έννοια ότι δύναται, παρά το επιτακτικό περιεχόμενο της οδηγίας 2007/65, να απαιτήσει αποζημίωση υπερβαίνουσα τα πρόσθετα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την παροχή της προσβάσεως στο σήμα.

39 Συγκεκριμένα, οικονομικός φορέας, όπως η Sky, που έχει αποκτήσει συμβατικώς μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 2007/65, στις 19 Δεκεμβρίου 2007, αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως, εν προκειμένω στις 21 Αυγούστου 2009, δεν μπορεί βασίμως, όσον αφορά το δίκαιο της Ένωσης, να επικαλείται μια δεδομένη νομική θέση, προστατευόμενη από το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη, ενώ τα κράτη μέλη υποχρεούνταν να μεταφέρουν την οδηγία αυτή στην εσωτερική έννομη τάξη τους, η δε μεταφορά αυτή μπορούσε να πραγματοποιηθεί ανά πάσα στιγμή και έπρεπε, εν πάση περιπτώσει, να έχει υλοποιηθεί το αργότερο στις 19 Δεκεμβρίου 2009.

40 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο κάτοχος αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, που αφορούν γεγονότα μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό, δεν μπορεί να επικαλεστεί την παρεχόμενη από το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη προστασία.

Επί του άρθρου 16 του Χάρτη

41 Το άρθρο 16 του Χάρτη προβλέπει ότι «[η] επιχειρηματική ελευθερία αναγνωρίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης και τις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές».

42 Η παρεχόμενη από το άρθρο 16 προστασία περιλαμβάνει την ελευθερία ασκήσεως οικονομικής ή εμπορικής δραστηριότητας, τη συμβατική ελευθερία και τον ελεύθερο ανταγωνισμό, όπως προκύπτει από τις σχετικές με το άρθρο αυτό διευκρινίσεις, οι οποίες πρέπει, κατά τα άρθρα 6, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, ΣΕΕ και 52, παράγραφος 7, του Χάρτη, να λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία της προστασίας αυτής (απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2010, C-279/09, DEB, Συλλογή 2010, σ. I-13849, σκέψη 32).

43 Εξάλλου, η συμβατική ελευθερία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την ελεύθερη επιλογή του οικονομικού εταίρου (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Ιουλίου 1991, C-90/90 και C-91/90, Neu κ.λπ., Συλλογή 1991, σ. I-3617, σκέψη 13), καθώς και την ελευθερία καθορισμού τιμής για μια παροχή (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 2007, C-437/04, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 2007, σ. I-2513, σκέψη 51, καθώς και της 19ης Απριλίου 2012, C-213/10, F-Tex, σκέψη 45).

44 Το άρθρο 15 της οδηγίας 2010/13 συνεπάγεται, όπως προκύπτει από τα σημεία 35 και 37 των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, ότι ο κάτοχος αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως δεν δύναται να επιλέγει ελευθέρως τους τηλεοπτικούς οργανισμούς με τους οποίους συνάπτει συμφωνία περί της χορηγήσεως του δικαιώματος μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας. Ομοίως, λαμβανομένης υπόψη της διατάξεως της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού, περί της οποίας το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει ερώτημα ενώπιον του Δικαστηρίου, ο κάτοχος αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως δεν δύναται να αποφασίζει ελευθέρως την τιμή με την οποία παρέχει την πρόσβαση στο σήμα για τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας. Η διάταξη αυτή παρεμποδίζει, μεταξύ άλλων, τον εν λόγω κάτοχο να επιτρέπει τη συμμετοχή τηλεοπτικών οργανισμών μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας στα έξοδα αποκτήσεως αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το άρθρο 15, παράγραφος 6, συνιστά παρέμβαση στην επιχειρηματική ελευθερία των κατόχων αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως.

45 Πάντως, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η επιχειρηματική ελευθερία δεν συνιστά απόλυτο προνόμιο, αλλά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με τη λειτουργία της εντός του κοινωνικού πλαισίου (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 9ης Σεπτεμβρίου 2004, C-184/02 και C-223/02, Ισπανία και Φινλανδία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2004, σ. I-7789, σκέψεις 51 και 52, καθώς και της 6ης Σεπτεμβρίου 2012, C-544/10, Deutsches Weintor, σκέψη 54 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

46 Βάσει της νομολογίας αυτής και λαμβανομένου υπόψη του γράμματος του άρθρου 16 του Χάρτη, το οποίο διακρίνεται των λοιπών θεμελιωδών ελευθεριών οι οποίες κατοχυρώνονται στον τίτλο II του Χάρτη, ενώ προσομοιάζει με ορισμένες διατάξεις του τίτλου IV του Χάρτη αυτού, η επιχειρηματική ελευθερία μπορεί να υπόκειται σε ευρύ φάσμα παρεμβάσεων της δημόσιας αρχής δυναμένων να θέτουν, προς το γενικό συμφέρον, περιορισμούς στην άσκηση της οικονομικής δραστηριότητας.

47 Ωστόσο, το γεγονός αυτό αντανακλάται, μεταξύ άλλων, στον τρόπο με τον οποίο πρέπει να τίθεται σε εφαρμογή η αρχή της αναλογικότητας δυνάμει του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη.

48 Σύμφωνα με την τελευταία αυτή διάταξη, οι περιορισμοί στην άσκηση των δικαιωμάτων και ελευθεριών που αναγνωρίζονται στον Χάρτη πρέπει να προβλέπονται κατά νόμο, να σέβονται το βασικό περιεχόμενο των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών και, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας, επιτρέπεται να επιβάλλονται μόνον εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε αναγνωριζόμενους από την Ένωση σκοπούς γενικού ενδιαφέροντος ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρίτων.

49 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13 δεν θίγει το ουσιώδες περιεχόμενο της επιχειρηματικής ελευθερίας. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή δεν παρακωλύει την καθεαυτή άσκηση της επιχειρηματικής ελευθερίας του κατόχου αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως. Εξάλλου, δεν αποκλείει ότι ο εν λόγω κάτοχος μπορεί να εκμεταλλεύεται το δικαίωμά του πραγματοποιώντας ο ίδιος, επ' ανταλλάγματι, την αναμετάδοση του επίμαχου γεγονότος ή παραχωρώντας το δικαίωμα αυτό, με σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας, σε άλλο τηλεοπτικό οργανισμό ή σε οποιονδήποτε άλλο επιχειρηματία.

50 Όσον αφορά την αναλογικότητα της διαπιστωθείσας παρεμβάσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αρχή της αναλογικότητας απαιτεί, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, να μην υπερβαίνουν οι πράξεις των θεσμικών οργάνων τα όρια του κατάλληλου και αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη των θεμιτών σκοπών που επιδιώκει η σχετική ρύθμιση, εξυπακουομένου ότι, όταν υφίσταται δυνατότητα επιλογής μεταξύ περισσότερων του ενός κατάλληλων μέτρων, πρέπει να επιλέγεται το λιγότερο επαχθές και ότι τα μειονεκτήματα που προκαλούνται δεν πρέπει να είναι υπέρμετρα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς (αποφάσεις της 8ης Ιουλίου 2010, C-343/09, Afton Chemical, Συλλογή 2010, σ. I-7027, σκέψη 45, καθώς και της 23ης Οκτωβρίου 2012, C-581/10 και C-629/10, Nelson κ.λπ., σκέψη 71 καθώς και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

51 Συναφώς, επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι η αποκλειστικότητα της εμπορίας γεγονότων μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό αυξάνει και δύναται να περιορίσει ουσιωδώς την πρόσβαση του κοινού στις σχετικές με τα γεγονότα αυτά πληροφορίες. Υπό το πρίσμα αυτό, το άρθρο 15 της οδηγίας 2010/13 αποσκοπεί, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 48 και 55 της οδηγίας αυτής, στη διασφάλιση του θεμελιώδους δικαιώματος λήψεως πληροφοριών, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, του Χάρτη, στην προώθηση της πολυφωνίας στην παραγωγή και στον προγραμματισμό των πληροφοριών στην Ένωση, που προστατεύεται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου 11.

52 Η διασφάλιση των προστατευόμενων με το άρθρο 11 του Χάρτη ελευθεριών συνιστά αδιαμφισβήτητα σκοπό γενικού συμφέροντος (βλ., συναφώς, απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2007, C-250/06, United Pan-Europe Communications Belgium κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-11135, σκέψη 42), η σημασία του οποίου πρέπει, ειδικότερα, να τονισθεί σε μια δημοκρατική και πλουραλιστική κοινωνία (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 22ας Δεκεμβρίου 2008, C-336/07, Kabel Deutschland Vertrieb und Service, Συλλογή 2008, σ. I-10889, σκέψη 33, και της 6ης Σεπτεμβρίου 2011, C-163/10, Patriciello, Συλλογή 2011, σ. I-7565, σκέψη 31). Η σημασία αυτή είναι ιδιαίτερα πρόδηλη στις περιπτώσεις γεγονότων μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό. Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 15 της οδηγίας 2010/13 επιδιώκει πράγματι σκοπό γενικού συμφέροντος.

53 Ομοίως, το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13 δύναται να διασφαλίζει την υλοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή παρέχει σε κάθε τηλεοπτικό οργανισμό τη δυνατότητα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας και, επομένως, πληροφορήσεως του κοινού περί των γεγονότων μεγάλου ενδιαφέροντος για αυτό, τα οποία αποτελούν αντικείμενο αποκλειστικής εμπορίας, διασφαλίζοντας στους οργανισμούς αυτούς πρόσβαση στα εν λόγω γεγονότα. Η πρόσβαση αυτή διασφαλίζεται γι' αυτούς ανεξαρτήτως, αφενός, της εμπορικής τους ισχύος και της οικονομικής δυνατότητάς τους καθώς και, αφετέρου, της τιμής που έχει καταβληθεί για την απόκτηση αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως, των συμβατικών διαπραγματεύσεων με τους κατόχους των δικαιωμάτων αυτών, καθώς και της σημασίας των επίμαχων γεγονότων.

54 Στη συνέχεια, όσον αφορά τον αναγκαίο χαρακτήρα της ρυθμίσεως αυτής, επισημαίνεται ότι, ασφαλώς, λιγότερο καταναγκαστικό μέτρο θα συνίστατο στην πρόβλεψη αποζημιώσεως των κατόχων αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως υπερβαίνουσας τα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την πρόσβαση στο σήμα και αποσκοπούσας, μεταξύ άλλων, στη συμμετοχή των τηλεοπτικών οργανισμών μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας στα έξοδα αποκτήσεως των εν λόγω αποκλειστικών δικαιωμάτων.

55 Πάντως, είναι προφανές ότι η λιγότερο καταναγκαστική αυτή ρύθμιση δεν διασφαλίζει την υλοποίηση του επιδιωκόμενου με το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13 σκοπό εξίσου αποτελεσματικώς με αυτή που προκύπτει από την εφαρμογή της διατάξεως αυτής. Συγκεκριμένα, ρύθμιση προβλέπουσα αποζημίωση των κατόχων αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως υπερβαίνουσα τα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την πρόσβαση στο σήμα και υπολογίζονται βάσει πρόσθετων κριτηρίων όπως, μεταξύ άλλων, της τιμής που καταβλήθηκε για την απόκτηση τέτοιου δικαιώματος και/ή της σημασίας του επίμαχου γεγονότος δύναται, μεταξύ άλλων, αναλόγως της χρησιμοποιούμενης μεθόδου καθορισμού του ποσού αποζημιώσεως και των οικονομικών δυνατοτήτων των τηλεοπτικών οργανισμών που επιθυμούν την πρόσβαση στο σήμα, να αποδειχθεί ότι μπορεί να αποθαρρύνει και ίσως να εμποδίζει ορισμένους τηλεοπτικούς οργανισμούς να ζητούν την πρόσβαση στο σήμα ώστε να μεταδίδουν σύντομες ανταποκρίσεις επικαιρότητας και, επομένως, να περιορίζει σημαντικώς την πρόσβαση του κοινού στην πληροφόρηση.

56 Αντιθέτως, το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13 διασφαλίζει σε κάθε τηλεοπτικό οργανισμό πρόσβαση σε γεγονός, η οποία πραγματοποιείται, κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας 2010/13, τηρώντας την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως και είναι εντελώς ανεξάρτητη των περιστάσεων για τις οποίες γίνεται λόγος στην προηγούμενη σκέψη, δίνοντας έτσι πράγματι σε κάθε τηλεοπτικό οργανισμό τη δυνατότητα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας.

57 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο νομοθέτης της Ένωσης δύναται θεμιτώς να κρίνει ότι ρύθμιση προβλέπουσα αποζημίωση των κατόχων αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως υπερβαίνουσα τα έξοδα που προκύπτουν άμεσα από την πρόσβαση στο σήμα δεν επιτρέπει την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού το ίδιο αποτελεσματικά με ρύθμιση, όπως το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13, η οποία περιορίζει την τυχόν αποζημίωση στο ποσό των εξόδων αυτών και, συνεπώς, η ρύθμιση αυτή ήταν αναγκαία.

58 Τέλος, όσον αφορά τον τυχόν δυσανάλογο χαρακτήρα του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να μάθει αν η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή υποχρέωση των κρατών μελών να καθορίζουν τις λεπτομέρειες και τους όρους σχετικά με το δικαίωμα μεταδόσεως σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας σταθμίζει προσηκόντως τις απαιτήσεις που απορρέουν από τη θεμελιώδη ελευθερία λήψεως πληροφοριών και από την επιχειρηματική ελευθερία. Το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να θεωρηθεί ως ανάλογος μόνον κανόνας περί καταβολής αποζημιώσεως λαμβάνουσας υπόψη, μεταξύ άλλων, το αντικείμενο των επίμαχων αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως καθώς και το ποσόν που κατέβαλε ο κάτοχος των δικαιωμάτων αυτών για την απόκτησή τους.

59 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι ο νομοθέτης της Ένωσης πρέπει να σταθμίζει, αφενός, την επιχειρηματική ελευθερία και, αφετέρου, τη θεμελιώδη ελευθερία των πολιτών της Ένωσης να λαμβάνουν πληροφορίες και την ελευθερία καθώς και τον πλουραλισμό των μέσων μαζικής ενημερώσεως.

60 Όταν διακυβεύονται πλείονα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες που προστατεύονται από την έννομη τάξη της Ένωσης, η εκτίμηση του τυχόν δυσανάλογου χαρακτήρα διατάξεως του δικαίου της Ένωσης πρέπει να πραγματοποιείται με τον αναγκαίο συμβιβασμό των επιταγών που συνδέονται με την προστασία των διαφόρων αυτών θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και με ορθή ισορροπία μεταξύ τους (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae, Συλλογή 2008, σ. I-271, σκέψεις 65 και 66, καθώς και Deutsches Weintor, προαναφερθείσα, σκέψη 47).

61 Ο νομοθέτης της Ένωσης, θέτοντας τις σχετικές με τη χρήση αποσπασμάτων του σήματος απαιτήσεις, μερίμνησε ώστε ο βαθμός της παρεμβάσεως στην επιχειρηματική ελευθερία καθώς και το τυχόν οικονομικό όφελος που μπορούν να αντλήσουν οι τηλεοπτικοί οργανισμοί από τη μετάδοση σύντομων ανταποκρίσεων επικαιρότητας να είναι επακριβώς πλαισιωμένα.

62 Συγκεκριμένα, το άρθρο 15 της οδηγίας 2010/13 προβλέπει, στην παράγραφο 5, ότι οι σύντομες ανταποκρίσεις επικαιρότητας που αποτελούν το αντικείμενο αποκλειστικής αναμεταδόσεως δεν μπορούν να πραγματοποιούνται για οποιοδήποτε τηλεοπτικό πρόγραμμα, αλλά αποκλειστικά για τα γενικά ειδησεογραφικά προγράμματα. Επομένως, αποκλείεται η χρήση των αποσπασμάτων σε ψυχαγωγικά προγράμματα, τα οποία έχουν σημαντικότερο οικονομικό αντίκτυπο από τα γενικά ειδησεογραφικά προγράμματα, κατά την αιτιολογική σκέψη 55 της οδηγίας 2010/13.

63 Περαιτέρω, κατά την ίδια αιτιολογική σκέψη και το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καθορίζουν τις λεπτομέρειες και τους όρους που αφορούν την παροχή των χρησιμοποιούμενων αποσπασμάτων, λαμβάνοντας προσηκόντως υπόψη τα αποκλειστικά δικαιώματα τηλεοπτικής μεταδόσεως. Συναφώς, από τις παραγράφους 3, 5 και 6 του άρθρου αυτού καθώς και από την εν λόγω αιτιολογική σκέψη 55 προκύπτει ότι τα αποσπάσματα αυτά πρέπει, μεταξύ άλλων, να είναι σύντομα και η μέγιστη διάρκειά τους να μην υπερβαίνει τα 90 δευτερόλεπτα. Ομοίως, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να καθορίζουν τις προθεσμίες για την εκπομπή των αποσπασμάτων αυτών. Τέλος, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί οι οποίοι πραγματοποιούν σύντομη ανταπόκριση επικαιρότητας πρέπει, δυνάμει της ίδιας παραγράφου 3, να αναφέρουν την πηγή των σύντομων αποσπασμάτων που χρησιμοποιούν στις ανταποκρίσεις τους, όπερ δύναται να έχει θετικό διαφημιστικό αποτέλεσμα για τον κάτοχο των επίμαχων αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως.

64 Εξάλλου, το άρθρο 15 της οδηγίας 2010/13 δεν αποκλείει ότι οι κάτοχοι αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως δύνανται, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 49 της παρούσας αποφάσεως, να εκμεταλλεύονται τα δικαιώματά τους επ' ανταλλάγματι. Επιπλέον, η μη ύπαρξη δυνατότητας αναχρηματοδοτήσεως μέσω αποζημιώσεως καθώς και η τυχόν μείωση της εμπορικής αξίας των εν λόγω αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως δύνανται, στην πράξη, να λαμβάνονται υπόψη κατά τις συμβατικές διαπραγματεύσεις σχετικά με την απόκτηση των επίμαχων δικαιωμάτων και να αντανακλώνται στην τιμή η οποία καταβάλλεται για την απόκτηση αυτή.

65 Αντιστρόφως, ως προς τα δικαιώματα και τα συμφέροντα τα οποία σκοπό έχει να προστατεύσει το άρθρο 15 της οδηγίας 2010/13, υπενθυμίζεται ότι η αποκλειστικότητα της εμπορίας γεγονότων μεγάλου ενδιαφέροντος για το κοινό εξελίσσεται, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 51 της παρούσας αποφάσεως, διαρκώς και δύναται να περιορίσει σημαντικώς την πρόσβαση του κοινού στις σχετικές με τα γεγονότα αυτά πληροφορίες.

66 Λαμβανομένης υπόψη, αφενός, της σημασίας που έχουν η προστασία της θεμελιώδους ελευθερίας λήψεως πληροφοριών, η ελευθερία καθώς και ο πλουραλισμός των μέσων μαζικής ενημερώσεως που διασφαλίζονται με το άρθρο 11 του Χάρτη και, αφετέρου, της προστασίας της επιχειρηματικής ελευθερίας όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 16 του Χάρτη αυτού, ο νομοθέτης της Ένωσης έχει τη

διακριτική ευχέρεια να θεσπίσει κανόνες όπως αυτούς του άρθρου 15 της οδηγίας 2010/13, οι οποίοι ενέχουν περιορισμούς της επιχειρηματικής ελευθερίας ευνοώντας, από απόψεως της απαραίτητης σταθμίσεως των εμπλεκομένων δικαιωμάτων και συμφερόντων, την πρόσβαση του κοινού στην πληροφορία σε σχέση με τη συμβατική ελευθερία.

67 Υπό τις περιστάσεις αυτές, ο νομοθέτης της Ένωσης μπορεί θεμιτώς να επιβάλλει τους περιορισμούς της επιχειρηματικής ελευθερίας οι οποίοι προκύπτουν από το άρθρο 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13 στους κατόχους αποκλειστικών δικαιωμάτων τηλεοπτικής μεταδόσεως και να κρίνει ότι τα μειονεκτήματα τα οποία απορρέουν από τη διάταξη αυτή δεν είναι δυσανάλογα σε σχέση με τους επιδιωκόμενους σκοπούς και δύνανται να καθιερώσουν μια ορθή ισορροπία μεταξύ των επίμαχων, εν προκειμένω, διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

68 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι από την εξέταση του υποβληθέντος προδικαστικού ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο δυνάμενο να θίξει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13.

Επί των δικαστικών εξόδων

69 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαίνεται:

Από την εξέταση του υποβληθέντος προδικαστικού ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο δυνάμενο να θίξει το κύρος του άρθρου 15, παράγραφος 6, της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων).

(υπογραφές)